

Kasvun ja oppimisen lautakunta 21.09.2022 § 140

§ 140

Vuoden 2023 Espoo-strategian linjaukset ja tavoitteet sekä talousarvioehdotus ja vuosien 2023-2025 taloussuunnitelma, Kasvun ja oppimisen lautakunta

Valmistelijat / lisätiedot:
Penttinen Jukka
Lehtomäki Kristina
Erma Tapio
Nurmi Juha
Mattila Virpi
Richter-Lahtela Cilla
Peltonen Anne
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Vaihde 09 816 21

Päätösehdotus

Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Rinta-aho Harri

Kasvun ja oppimisen lautakunta tekee vuoden 2023 talousarviota ja vuosien 2023–2025 taloussuunnitelmaa koskevan esityksen kaupunginjohtajan talousarvioehdotuksen valmistelua varten liitteiden mukaisesti. Toimialalle varataan mahdollisuus tehdä teknisiä tarkennuksia.

Kasvun ja oppimisen lautakunta antaa vastaukset raha-asia-aloitteisiin liitteen mukaisesti.

Käsittely

Puheenjohtaja Räf teki Kurrin, Hietanen-Tanskasen, Vanhasen, Hellströmin, Wallsin ja Hagerlundin kannattamana seuraavan lisäesityksen:

”Espoon kasvun ja oppimisen lautakunta edellyttää, että talousarviossa huomioidaan oppilasmäärän kasvu. Opetukseen ei tule kohdistaa säästötoimia. Sisäisten vuokrien perusosan ylittävä osa on katettava erillisellä rahoituserällä. Talouden raamit eivät anna mahdollisuutta toimivan inklusiomallin toteuttamiseen.

Lukioiden kurssitarjonta tulee säilyttää vähintään nykyisessä laajuudessaan. Lukiopaikkojen määrää on arvioitava vuosittain. Keskiarvoraja lukioon ei saa nousta. Lukiokoulutusta tulee järjestää alueellisesti mahdollisimman tasapuolisesti, hyvin liikenneyhteyksien varrelle.

Rahanjakoperusteiden tulee olla samanlaiset kaikille espoolaisille oppilaille.

Nuorisopalvelut tarjoavat nuorille tärkeitä ennaltaehkäiseviä palveluja, joiden merkitys on yksilöille tärkeä ja kaupungille kustannusvaikuttava. Säästötoimien kohdentaminen nuorisopalveluihin on lyhytnäköistä, eikä lautakunta pidä esitettyjä leikkauksia kannatettavana.

Lisäksi lautakunta edellyttää yksityisen varhaiskasvatuksen osuuden voimakasta kasvattamista. Tämä edellyttää yksityisentuen sekä palvelusetelin arvon kasvattamista nykyisestä. Työvoiman saatavuuden lisäämiseksi varhaiskasvatuksessa, lautakunta edellyttää palkkaohjelman laatimista. Espoon palkkalinjaus tulee olla kilpailukykyinen.

Vieraskielisen ja kielikylpyopetuksen kysyntä on kasvava. Lautakunta esittää kielikoordinaattorin viran perustamista.”

Kurri esitti Hietanen-Tanskasen ja Vanhasen kannattamana seuraavan toivomuksen:

”Lautakunta toivoo, että Tiistilän yläkouluun perustetaan urheiluluokka, hillitäkseen segregatiota.”

Hietanen-Tanskanen esitti Vanhasen ja Wallsin kannattamana seuraavan toivomuksen:

”Lautakunta toivoo, että Espoo hakee mukaan Unicefin lapsiystävällinen kunta -malliin.”

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja Räf tiedusteli, voidaanko puheenjohtajan tekemä lisäyksesitys hyväksyä. Koska sitä ei vastustettu, puheenjohtaja totesi sen tulleen yksimielisesti hyväksytyksi.

Puheenjohtaja Räf tiedusteli, voidaanko Kurrin esittämä toivomus hyväksyä. Koska sitä vastustettiin, puheenjohtaja totesi, että siitä on äänestettävä.

Äänestyksessä Kurrin toivomuksen puolesta äänesti 4 jäsentä, 5 jäsentä vastusti toivomusta ja 1 äänesti tyhjää.

Puheenjohtaja Räf totesi kasvun ja oppimisen lautakunnan viidellä äänellä neljää ääntä vastaan, yhden äänestäessä tyhjää, hylänneen Kurrin esittämän toivomuksen. Äänestysraportti on pöytäkirjan liitteenä.

Puheenjohtaja Räf tiedusteli, voidaanko Hietanen-Tanskasen esittämä toivomus hyväksyä. Koska sitä ei vastustettu, puheenjohtaja totesi sen tulleen yksimielisesti hyväksytyksi.

Esittelijä jätti eriävän mielipiteensä lautakunnan esittämien menolisäysten osalta.

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta teki vuoden 2023 talousarviota ja vuosien 2023–2025 taloussuunnitelmaa koskevan esityksen kaupunginjohtajan talousarvioehdotuksen valmistelua varten liitteiden mukaisesti. Toimialalle varataan mahdollisuus tehdä teknisiä tarkennuksia.

Kasvun ja oppimisen lautakunta antoi vastaukset raha-asia-aloitteisiin liitteen mukaisesti.

Lisäksi lautakunta totesi seuraavaa:

Espoon kasvun ja oppimisen lautakunta edellyttää, että talousarviossa huomioidaan oppilasmäärän kasvu. Opetukseen ei tule kohdistaa säästötoimia. Sisäisten vuokrien perusosan ylittävä osa on katettava

erillisellä rahoituserällä. Talouden raamit eivät anna mahdollisuutta toimivan inkluusiomallin toteuttamiseen.

Lukioiden kurssitarjonta tulee säilyttää vähintään nykyisessä laajuudessaan. Lukiopaikkojen määrää on arvioitava vuosittain. Keskiarvoraja lukioon ei saa nousta. Lukiokoulutusta tulee järjestää alueellisesti mahdollisimman tasapuolisesti, hyvin liikenneyhteyksien varrelle. Rahanjakoperusteiden tulee olla samanlaiset kaikille espoolaisille oppilaille.

Nuorisopalvelut tarjoavat nuorille tärkeitä ennaltaehkäiseviä palveluja, joiden merkitys on yksilöille tärkeä ja kaupungille kustannusvaikuttava. Säästötoimien kohdentaminen nuorisopalveluihin on lyhytnäköistä, eikä lautakunta pidä esitettyjä leikkauksia kannatettavana.

Lisäksi lautakunta edellyttää yksityisen varhaiskasvatuksen osuuden voimakasta kasvattamista. Tämä edellyttää yksityisentuen sekä palvelusetelin arvon kasvattamista nykyisestä. Työvoiman saatavuuden lisäämiseksi varhaiskasvatuksessa, lautakunta edellyttää palkkaohjelman laatimista. Espoon palkkalinjaus tulee olla kilpailukykyinen.

Vieraskielisen ja kielikylpyopetuksen kysyntä on kasvava. Lautakunta esittää kielikoordinaattorin viran perustamista.

Lautakunta toivoo, että Espoo hakee mukaan Unicefin lapsiystävällinen kunta -malliin.

Esittelijä jätti eriävän mielipiteensä lautakunnan esittämien menolisäysten osalta.

Selostus

Lähtökohdan vuoden 2023 talousarvion ja vuosien 2023–2025 taloussuunnitelman valmistelulle muodostavat Espoo-tarina, valtuuston vuonna 2020 hyväksymän ja kesäkuussa 2022 päivitetyn Taloudellisesti kestävä Espoo -ohjelman linjaukset ja tavoitteet, yleinen taloudellinen tilanne ja toimintaympäristön kehitys sekä valtion julkisen talouden suunnitelma ja kuntatalousohjelma. Vuosien 2023–25 talouden suunnitteluun Sote- ja pelastustoimen uudistuksella ja siihen liittyvillä siirtyvillä erillä on merkittävä vaikutus. Valtiovarainministeriö on arvioinut kuntatalouden rakenteellisen epätasapainon syvenevän vuodesta 2024

lähtien. Vuoden 2023 rahoituspohjaa parantavat vielä Sote- ja pelastustoimen siirtymävaiheen korkeammat verotulot, jotka oikaistaan vuonna 2024. Espoon rahoituspohjan näkymät vuosille 2024–2025 ovat selvästi vuotta 2023 heikommat. Talouden suunnittelua tehdään erittäin epävarmoissa olosuhteissa Venäjän hyökkäyssodasta sekä Sote- ja pelastustoimen uudistuksen mukaisesta rahoitusmallista johtuen. Sodan jatkuminen, energian hinnan nousu ja niistä johtuva inflaation maailmanlaajuinen kiihtyminen varjostavat talouden näkymiä. Energiamarkkinat ovat epävakaa tilassa. Euroalueen talous kärsii sodasta merkittävästi. Lähiaikojen näkymät ovat hyvin epävarmat, ja ennakoivat indikaattorit viittaavat hidastuvaan kasvuun.

Valtiovarainministeriön kesän suhdanne-ennusteen mukaan talouskasvu hidastuu ja inflaatio nopeutuu aiemmin ennakoitua enemmän. Suomen bruttokansantuotteen (bkt) arvioidaan kasvavan 1,4 prosenttia vuonna 2022 ja 1,1 prosenttia vuonna 2023.

Vuonna 2022 inflaation ennustetaan olevan keskimäärin 5,8 prosenttia kansallisella kuluttajahintaindeksillä mitattuna. Hintojen nousu on suurimmalta osalta seurausta energian hinnan noususta. Myös elintarvikkeiden hinnoissa on ollut havaittavissa kiihtyvää nousua. Energian ja raaka-aineiden hintojen nousu on alkanut näkyä myös tavaroiden ja palveluiden hinnoissa.

Toimialat/tulosalue laativat talousarvioesityksensä enintään talousarviokehityksen mukaiseksi. Talousarvion toimiala-/tulosaluekehysten valmistelussa on turvattu nykyisten palvelujen taso ja vastattu lainsäädännön edellyttämiin tehtäviin sekä palvelutarpeen ja kustannustason kasvuun. Käyttötalouden kehysten valmistelu on tehty tulosityksikkötasolta lähtien. Tulosityksikkötason valmistelussa pohjana toimii TakE-kehukset, joiden laidinnassa huomioidaan ns. perusuran mukainen kasvu ja sitä vähentävät TakE-toimenpiteiden vuosittaiset tuottavuustavoitteet. Perusuran mukaisessa kasvussa on huomioitu palvelujen kohdeväestön tai palvelutarpeen kasvu, kuntien kustannus- ja palkkakehitystä hyvin kuvaava peruspalvelujen hintaindeksin muutos sekä päivitetystä TakE-ohjelmassa asetetut tuottavuustavoitteet. Kehyksessä on huomioitu toimialojen esittämien lakimuutosten taloudelliset vaikutukset, varauduttu kunta-alan työ- ja virkaehtosopimuksen mukaisiin sopimuskorotuksiin sekä Kevan kunnilta perimän eläkemenoperusteinen eläkemaksun poistuminen ja tilalle tulevan tasausmaksun edellyttämät määrärahat. Toimialoille/tulosalueelle annetaan menokehityksen kokonaiskasvu-%, jonka mukaisesti talousarvion valmistelua tehdään.

Vuoden 2021 arviointikertomuksessa tarkastuslautakunnan suosituksena on, että talouden tasapainotuksen ja tuottavuuden sopeuttamisohjelman toteuttaminen on välttämätöntä kaupungin ja konsernin talouden kestävä tasapainon saavuttamiseksi ja sote-uudistuksen tuomiin muutoksiin sopeutumiseksi. Talouden tasapainottamis- ja tuottavuustoimenpiteiden toteuttamista on määrätietoisesti jatkettava ja tehostettava, jotta Espoon kaupunkikonsernin talous saadaan kestäväan tasapainoon asukkaiden peruspalvelut turvaten.

Valtuusto hyväksyi 13.6.2022 Sote- ja pelastustoimen muutoksilla päivitetyn Taloudellisesti kestävä Espoo -tuottavuus- ja sopeutusohjelman kokonaisuuden. Ohjelman toimenpiteillä ja linjauksilla tavoitellaan 116 milj. euron sopeutusta käyttötalouteen valtuustokauden 2021–2025 loppuun mennessä sekä investointitason laskemista kymmenellä prosentilla vuosina 2021–2030. Ohjelma parantaa Espoon kykyä sopeutua

uudistuksen aiheuttamiin taloudellisiin muutoksiin. Ohjelmassa asetetut 37 linjausta ohjaavat kaupungin toiminnan ja talouden suunnittelua, johtamista, resurssointia ja päätöksenteon valmistelua aina vuoteen 2025 saakka. Linjausten tavoitteita toteutetaan tulosityksiköiden tuottavuustoimenpiteillä, jotka sisältyvät talousarvioon.

Kasvun ja oppimisen toimialan talousarvioehdotuksen lähtökohdat vuodelle 2023

Kasvun ja oppimisen toimialan toimintatulot kasvavat n. 1,1 milj. eurolla eli n. 3 prosentilla vuoden 2022 muutettuun talousarvioon verrattuna. Tulojen kasvuun vaikuttaa lähinnä iltapäivätoiminnan järjestämisessä tapahtunut muutos, kun keväällä 2022 tehdyn kilpailutuksen myötä kaupunki kerää kaikki asiakasmaksutulot.

Toimintamenot kasvavat n. 31,7 milj. eurolla eli n. 4,3 prosentilla vuoden 2022 muutettuun talousarvioon verrattuna. Huomioitava on, että vuoden 2022 talousarvio sisältää hyvinvointialueeseen siirrettävän oppilashuollon henkilöstön määrärahat sekä Kasvun ja oppimisen toimialan määräaikaisten määrärahalisäykset vuodelle 2022. Menojen kasvu aiheutuu pääosin henkilöstökulujen, palvelujen ostojen sekä kiinteistömenojen kasvusta. Henkilöstökulujen kasvuun vaikuttaa mm palkankorotukset, muutokset eläkevakuutusmaksuissa, volyymimuutokset varsinkin lukio-opetuksessa sekä lakimuutokset varhaiskasvatuksessa. Palvelujen ostojen kasvua selittää pääosin sisäisten palveluiden ja aterioiden korotukset. Iltapäivätoiminnan asiakasmaksujen ohjautuminen kaupungille nostaa menoja, kun palveluntuottajia vastaavasti kompensoidaan.

Tulosityksiköt ovat noudattaneet tiukkaa menokuria annetun kehyksen sisällä optimoiden toiminnan laajuutta, painopisteitä ja sisältöä. Toimintaa tehostetaan järjestämällä palvelut vähemmän resurssein laajemmalle asiakasjoukolle. Kesken vuoden 2021 tehty organisaatiomuutos aiheuttaa joiltakin osin sen, että vuoden 2021 luvut eivät ole vertailukelpoisia vuoden 2022 ja 2023 talousarvioihin nähden.

Päätöshistoria

Liitteet

- 1 Suomenkielisen perusopetuksen tulosityksikön talousarvioesitys 2023 ja taloussuunnitelma 2023-2025
- 2 Suomenkielisen toisen asteen koulutuksen ja nuorisopalvelujen tulosityksikön talousarvioesitys 2023 ja taloussuunnitelma 2023-2025
- 3 Suomenkielisen varhaiskasvatuksen tulosityksikön talousarvioesitys 2023 ja taloussuunnitelma 2023-2025
- 4 Kasvun ja oppimisen lautakuntaa koskevien raha-asia-aloitteiden vastaukset
- 5 Äänestystulosraportti 21.9.2022 § 140

Oheismateriaali

- Kasvun ja oppimisen toimialan lautakunta-/tulosityksikkökohtainen kehysjako

Tiedoksi